

Inspreektekst Commissie BOFV 14-05-2025

Datum: 14-05-2025

Onderwerp: Inspreekmoment: Evaluatie bestuursmodel Wijk aan Zet

Beste voorzitter en commissie,

namens Wijkraad Kralingseveer bedank ik u voor de mogelijkheid om in te spreken n.a.v. de evaluatie Wijk aan Zet.

In de evaluatie van OBI kunnen wij ons grotendeels vinden. Ter aanvulling willen wij de commissie graag een aantal aandachtspunten meegeven.

Beschikbaarheid

Naast hun inzet voor de wijkraad hebben de meeste wijkraadsleden ook andere verantwoordelijkheden, zoals een baan, een gezin of andere verplichtingen. Er wordt te weinig rekening gehouden met het feit dat zij daardoor niet altijd overdag beschikbaar zijn. In onze beleving is het dan ook onacceptabel dat er nog steeds technische sessies, belangrijke informatiebijeenkomsten en netwerkmomenten overdag worden georganiseerd. Dit sluit een aanzienlijk deel van de wijkraadsleden uit van deelname.

Veiligheid en verantwoordelijkheid

Soms is het wél nodig om bepaalde wijkraadsleden uit te sluiten. We hebben van dichtbij ervaren hoe belangrijk het is dat er duidelijke richtlijnen zijn voor gedrag en verantwoordelijkheden binnen de wijkraad. Wat doe je als een lid zich misdraagt, een negatieve sfeer veroorzaakt of zijn of haar taken niet serieus neemt? De stap naar een integriteitsonderzoek is groot en de procedure is vaak onduidelijk. Dit zorgt voor weinig vertrouwen in het proces.

In de praktijk betekent dit soms dat er te lang wordt gewerkt in een ongezonde situatie. Actieve wijkraadsleden raken hierdoor gedemotiveerd of zelfs gefrustreerd. Daarbij moeten we niet vergeten dat de verhoudingen binnen een wijkraad anders zijn dan bijvoorbeeld binnen de gemeenteraad. Wij zijn burens, komen elkaar in het dagelijks leven tegen, en onze toekomst ligt vaak in dezelfde wijk.

Wijkraadsleden moeten daarom op hun gedrag aangesproken kunnen worden, met duidelijke consequenties als dat nodig is. De wijkmanager, wijkraadcoördinator en de wijkraad zelf moeten hierin een duidelijke en leidende rol spelen. De gemeente moet zorgen voor een veilige en werkbare omgeving voor iedereen.

Een veilige omgeving zorgt voor meer betrokkenheid en maakt het lidmaatschap van de wijkraad aantrekkelijker. In de praktijk blijkt echter dat veel bewoners zich niet betrokken voelen en dat de gemeente niet iedereen weet te bereiken. Er zijn vaak verschillende verwachtingen, en sommige wijkraadsleden blijken onvoorbereid of missen de kennis van het systeem die nodig is om goed mee te kunnen doen.

Er ligt dus een duidelijke uitdaging in het aantrekken én behouden van wijkraadsleden. Die uitdaging moet niet worden genegeerd, maar actief worden opgepakt.

Loting en lijsten

In een ideale situatie zijn er genoeg betrokken bewoners die zich verkiesbaar stellen voor de wijkraad. Maar wat doen we in de volgende periode als dat niet het geval is?

Vanuit Kralingseveer hebben we eerder al onze zorgen geuit over het gebruik van het lotingssysteem. In dit systeem hebben bewoners – en hun gekozen vertegenwoordigers – geen enkele stem. Kunnen we dan nog wel spreken van echte vertegenwoordiging van de wijk?

Hoewel de positieve aspecten van loting veel aandacht krijgen, verdienen de kritische geluiden minstens dezelfde aandacht. Dit geldt ook voor de vraag naar een lijstensysteem, waarin zowel onafhankelijke als politieke kandidaten, evenals verenigingen en organisaties binnen de wijken, vertegenwoordigd kunnen worden. Bewoners kiezen voor een wijkraadslid met bepaalde standpunten, en velen vinden dat bij uitval de opvolger dezelfde koers zou moeten volgen. De gemeente zou deze signalen serieus moeten nemen en grondig onderzoeken, alvorens een definitief besluit te nemen."

Beleid

Wijkraad Kralingseveer is over het algemeen zeer tevreden over de samenwerking met de gemeente en de acties die worden opgepakt. Dit succes is te danken aan de persoonlijke inzet van verschillende betrokkenen. De inzet van wijkraadsleden die bereid zijn het gesprek aan te gaan, die de grenzen van hun bevoegdheden opzoeken en, bij een 'nee', zich niet laten verleiden tot een gematigdere actie. De inzet van het wijkteam, waarbij een wijkraadcoördinator zich uit verantwoordelijkheidsgevoel en geloof in het systeem meer uren inzet dan eigenlijk beschikbaar zijn, en extra taken op zich neemt ten behoeve van het functioneren van de wijkraad. De wijkmanager die bij beslissingen rondom haar budget altijd de wijkraad betreft, en ervoor zorgt dat acties die de wijkraad aandraagt, ook uitgevoerd worden, zelfs als er bij de clusters geen budget voor is. De wijknetwerker die zowel de wijkraad als de gemeente kritisch benadert. De wijkwethouder die bereikbaar is, die steun biedt wanneer nodig, en die interesse toont in de wijk. En de vele medewerkers van de verschillende clusters die willen meedenken, zich niet star vasthouden aan beleid en het belangrijk vinden om input vanuit de wijk te ontvangen. Zij zetten zich, net als de wijkraad, in voor belangrijke JAP-acties.

Dit alles draait om persoonlijke inzet en instelling. Echter, het zou niet afhankelijk moeten zijn van individuen; het zou beleid moeten zijn. Iedere wijk en iedere wijkraad zou recht moeten hebben op dezelfde ervaring.

Tot slot willen wij graag nog het volgende aanstippen, waarbij veel van deze punten ook tijdens de wijkradenconferentie zijn opgehaald. Wijkraden moeten toegang krijgen tot een budget om acties in de wijk snel en efficiënt op te pakken. Zorg volgend jaar voor een goede overdracht tussen de bestaande en de nieuwe wijkraad, en zorg ervoor dat de wijkraden niet afzonderlijk het wiel opnieuw hoeven uit te vinden. Rollen zoals die van de wijkmanager en wijkwethouder moeten duidelijker gedefinieerd en verzaamd worden. Er moet een helder escalatieproces komen, en wijkraadcoördinatoren moeten meer uren per wijkraad ter beschikking hebben. Haal op in de wijken, betrek hen bijvoorbeeld bij de welzijnsopdracht waar zoveel mee misgaat, de meeste negatieve ervaringen in de wijken komen voort uit het feit dat de belangrijkste adviseurs, de kenners van de wijk niet betrokken worden. Wijkraden moeten betrokken worden bij beleid.

"Wijk aan zet" betekent dat de gemeente soms haar eigen standpunt moet bijstellen of aanpassen. Het uiteindelijke doel is om de relatie tussen de wijken en de gemeente te verbeteren, en de kloof tussen burger en politiek te verkleinen. Dit kan alleen door goed te luisteren naar de feedback en deze serieus te nemen.

Dit is niet zozeer een uitdaging, maar eerder een kans.